

KVINAND-par (hunnen nærmest)

SANDLO, liten vadefugl på mudderflatene

GLUTTSNIPE, stor vader med høy lyd

GRÅHEGRE, en årvåken fisker på grunna

NATURRESERVAT

ILENE

RAMSAR-OMRÅDE

Ilene inngår i et internasjonalt nettverk av særlig viktige våtmarker, og er beskyttet av Ramsar-konvensjonen.

UNGE VÅTMARKER

For 1200 år siden lå elvemunningen omtrent der E18 går i dag, og vikingene hadde en romsligere "Byfjord" å seile på. For bare noen få hundre år siden var våtmarkene på Ilene fremdeles sjøbunn. I flate kystlandskap blir virkningen av landhevingen etter istiden særlig tydelig. Ennå stiger landet rundt Oslofjorden med 20-30 cm på 100 år, nok til at Ilene langsomt endrer karakter.

DYNAMISK OG HØYPRODUKTIVT

Store deler av sjøarealet er et delta i stadig endring, formet av bunnfelte finstoffer fra Aulielva i møte med tidevann og bølger. Der ferskvann og saltvann møtes over vide, langgrunne flater, oppstår et næringsrikt miljø med stor produksjon av planter, fisk og små dyr. Ved fjære sjø åpnes dette rike "matfatet" for vadefugler, ender og gjess. Mer enn 250 fuglearter er observert her, men på langt nær alle er typiske våtmarksfugler.

"BENSINSTASJON" FOR FUGLENE

Våtmarkene på Ilene er spesielt viktige for fuglene under vår- og høsttrekket. Reservatet ligger langs naturlige trekkruiter, og kan tilby hvile og "drivstoff" før nye, krevende etapper på vingene.

SALTÅLENDE PLANTER

Ilene rommer et mangfold av naturmiljøer. Plantenes toleranse for tidevann, salt og bølger avspeiles i vegetasjonen, ofte som tydelige soner. Godt over 200 plantearter er kjent fra området.

STORE AREAL DRENERT

Frem til 1952 gikk strandengene på Ilene helt nord til jernbanelinja. De påfølgende år ble mesteparten av dette store våtmarksområdet drenert og dyrket. Tørrleggingen var et pionerarbeid med bistand fra hollandske ingeniører.

SKJØTTES AV BEITEDYR

Ilene har vært beitet i århundrer. Også i dag holdes strandenger åpne av husdyr; storfe ved Tjuvholmen, hester på Vestre Ilene. Dette er avgjørende for mange arter våtmarksfugl, som bruker de fuktige engene til hekking,

hvile og næringssøk. Uten beite gror engene snart igjen med takrør, busker og trær. Forskjellen på hver side av gjerdet ved fugletårnet illustrerer dette tydelig.

Eksempler på fuglearter du kan se gjennom året:

- JANUAR - FEBRUAR** (ofte islagt): Kråker, knoppsvaner, sivpurv
- MARS:** Gravender, brunnakke, krikkand, vipe, sangsvane, lappfiskand, sanglerke
- APRIL:** Storspove, lappspove, rød-stilk, sandlo, gluttsnipe, musvåk, vandrefalk, spurvehauk, hønehauk
- MAI:** Stjertand, knekkand, snadderand, skjeand, terner, skogsnipe, grønnstilk, myrsnipe, heilo
- JUNI - JULI:** Grågåås
- AUGUST:** Tundragås, sædgås, kortnebbgås, rødstilk, gluttsnipe, sandlo, storspove, grønnstilk, skogsnipe, fjellmyrløper, kvarbekkasin, svarthalespove, gråhegre
- SEPTEMBER:** Musvåk, spurvehauk, hønehauk, myrhauk, sivhauk, fiskeørn, vandrefalk
- OKTOBER:** Stokkand, kvinand, ærfugl
- NOVEMBER - DESEMBER:** Isen kommer. Fuglene flytter seg utover i skjærgården.

Trekkende våtmarksfugl kan vanskelig motstå denne "landingsstripen"!

 The wetlands in Ilene nature reserve are especially important to birds during the spring and autumn migrations. Many bird species find rich food supply in this area. The vegetation zones and reed beds along the reserve's edges provide food and shelter for many small bird species. More than 250 different bird species have been registered in the reserve. Ilene nature reserve is of international importance, confirmed by its status as Ramsar site. Just outside the nature reserve you will find Holmen nature centre. Holmen was previously one of around 30 cotter's farms under Jarlsberg estate. The County Governor now uses Holmen to inform the public and the local schools about nature and conservation.

Foto: Gunnar Numme (1, 2, 4, 5), Birgit Brosø (3). Kartgrunnlag: Tillatelsesnummer GEOVEKST GVL-0790. Tillatelsesnummer Statens kartverk Mcd.12002 - R127454.